Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ✦ **25 февраль 1973 йил, якшанба** ◆ № 48 (15.522). ◆ Баҳоси 2 тийин.

ТОШКЕНТНИНГ ИЛҒОР СУТ СОҒУВЧИЛАРИ

БЕШ ЙИЛЛИККА — ЗАРБДОР СУРЪАТ!

ХОРАЗМ деҳқонлари беш йилликнинг учинчи ҳал қилувчи йили ҳосили учун пухта замин тайёрламоқдалар. Бунинг учун шу ғанимат кунларда далаларга ўғит чиқариш ишлари қизғин олиб борилмоқда. Механизаторлар ҳар гектар ерга 25-30 тоннадан маҳаллий ўғит солмоқдалар. Суратда: Хива районидаги Фрунзе номли колхознинг илғор механизатори Уктам Бобожонов.

Қадамов фотоси, (ЎзТАГ).

Н. В. ПОДГОРНИЙ ЛУИС КАРЛОС ПРЕСТЕСГА ОРДЕН ТОПШИРДИ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний 23 февралда Кремлда Луис Карлос Престесга Октябрь Революцияси орденини топширди. Бразилия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари халқаро коммунистик ҳаракатдаги хизматлари учун, Совет ва Бразилия халқлари ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлашга қўшган катта ҳиссаси учун ва туғилган кунига етмиш йил тўлганлиги муносабати билан ана шу юксак мукофотни олишга сазовор бўлди.

Н. В. Подгорний Луис Карлос Престесга, тантанали маросимда ҳозир бўлган ҳамма кишиларга мурожаат қилиб бундай деди:

Сизга, синалган дўстимиз ва ўртоғимизга Октябрь Революцияси орденини топширишим билан жуда хурсандман. СССР Олий Совети Президиуми сизнинг халқаро коммунистик ҳаракатдаги хизматларингизни, Совет ва Бразилия халқлари ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлашга қўшган катта ҳиссангизни ана шу юксак мукофот билан тақдирлайди.

Сизнинг Октябрь Революцияси ордени билан мукофотланишингиз сизга, ўз ҳаётини меҳнаткашларнинг манфаатлари учун кураш ишига бағишлаган толмас революционерга, халқаро коммунистик ҳаракатнинг таниқли арбобига халқимизнинг, совет коммунистларининг самимий туйғуларини яққол ифода этади.

Бизнинг мамлакатимизда ўртоқ Престес, Сизнинг босиб ўтган ҳаёт йўлингизни, атоқли революционер-интернационалист, Бразилия халқининг содиқ фарзанди босиб ўтган йўлни яхши билишади.

Сизни Октябрь Революцияси ордени билан мукофотлаш тўғрисида қарор қабул қилиб, бу билан сизнинг шахсий хизматларингизни тақдирлаб, қардош Бразилия Коммунистик партияси билан буюк дўстлик ва бу партияга нисбатан иззат-ҳурмат туйғуларимизни яна бир марта таъкидлаб ўтишни ҳам истаймиз. Бразилия Коммунистик партияси оғир шароитларда Бразилия меҳнаткаш халқининг ҳаётий манфаатларини ҳимоя қилиш учун фидокорона кураш олиб бормоқда.

Н. В. Подгорний КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси ва СССР Олий Совети Президиуми номидан Луис Карлос Престесни Октябрь Революцияси ордени билан мукофотланганлигини табриклади, унга сиҳат-саломатлик ва фаолиятида муваффақият тилади.

Луис Карлос Престес юксак мукофот учун Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига, унинг ленинчи Марказий Комитетига ва унинг таниқли раҳбари ўртоқ Леонид Ильич Брежневга самимий ташаккур изҳор қилди. Мен, деб сўзини давом эттирди у, бу мукофотни қабул қилиб олар эканман, ўз мамлакатимга ва ўз халқимга, шунингдек совет халқига ва ана шу муқаддас мамлакатга — Ленин Ватанига, барча революционерларнинг, бутун дунёда социализм ва коммунизм ғалабаси учун курашаётган барча кишиларнинг социалистик ватанига назар солмоқдаман.

Луис Карлос Престес айтдики, Бразилия Компартияси Октябрь революцияси тонгида ташкил топган эди. Бразилия Компартияси ташкил топган биринчи кунларданоқ улуғ Ленин тузган интернационал аъзоси бўлиб, ленинча ташкилий принципларни қабул қилди ва унинг оғир шароитларга бардош бера олиш қобилиятлари сири шу нарсада шубҳасиз, ўз ифодасини топди. Бразилия жамиятида ҳукмронлик қилаётган реакцион кучлар Бразилия Компартиясини ана шундай оғир шароитларга дучор қилиб келдилар ва дучор қилмоқдалар.

Луис Карлос Престесни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси П. Н. Федосеев, КПСС Марказий ревизия комиссиясининг аъзоси Е. И. Кусков ва унинг Советлар мамлакатидаги бошқа ўртоқлари самимий табрикладилар.

Н. В. Подгорний қардош Бразилия Коммунистик партиясининг залда ҳозир бўлган вакилларини қизғин табриклади.

(ТАСС).

ХУШХАБАРЛАР

ЧОРВА МОЛЛАРИ УЧУН

ЖИЗЗАХ. Бу ерда қурилаётган омихта ем ишлаб чиқарадиган заводда технология ускуналарини синаб кўриш тугалланди. Корхона бир кеча-кундузда 200 тонна озуқа ишлаб чиқариш қувватига эга бўлади. Завод лойиҳадаги ана шу унумдорликка март ойининг охиридаёқ эришади. Завод қўриқ ўлкада кўпайиб бораётган чорва молларни озуқа билан тўлиқ таъминлаши лозим. Жиззахдаги заводда Ўзбекистонда биринчи марта кўп компонентли тарозилар ўрнатилди. Бундай тарозилар республика Тайёрлаш министрлигининг ҳисоблаш марказида яратилган рецептлар асосида озуқани узлуксиз ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш имконини беради.

ДЎСТЛАРИМИЗ БУЮРТМАСИ БИЛАН

ҚЎҚОН. Қўқондаги «Электромаш» заводи маҳсулотининг навбатдаги туркумига «Вьетнам Демократик Республикаси, Хайфон порти» сўзлари ёзилган. Завод коллективи вьетнамлик дўстларнинг илтимосига кўра, масофадан бошқариладиган элликта пайвандлаш трансформаторини уларга муддатидан олдин жўнатди.

НОВАТОРЛАР ТАКЛИФИ

ҚАРШИ. Қарши локомотив деposида янги цех ишлай бошлади. Бу ерда энг кўп тарқалган маркадаги тепловозлар холодильникларининг секцияларини янгилаш йўлга қўйилди. Шу вақтгача бундай узеллар бошқа республикалардан ташиб келтирилар эди. Бунда ҳар бир секцияни ташиб келтириш 76 сўмга тушар эди. Депо новаторлари В. Казаев билан В. Селивестров таклифи асосида ташкил қилинган янги цех бир неча минг сўм маблағни тежаб қолиш имконини беради.

ОҚ ЧАШМА

РЕПОРТАЖ

Биз колхоз фермасига кириб борганимизда, семизликдан ярқираган сигирлар соғиш жойларига ҳайдалаётган эди. Говмишлар жой-жойини топгач, сигир соғувчилар оппоқ халатларини кийишди. Ҳар бир соғувчи ўз сигирларини эркалаб, қўлидаги оқ сочиқ билан елинини артиб, чаққонлик билан соғиш аппаратини ўрнатишди. «Оқ чашма» ижодкорлари ҳар бир сигирнинг феъл-атворини билишар ва шунга қараб иш тутишарди.

— Ҳа, Хуморхон бугун оланинг атрофида парвона бўлиб қолдинг, — деди соғиш аппаратини ишга солаётган Улбубек дугонасига.

— Бўлмасам-чи, кундан кунга сутини кўпайтиряпти, жонивор, кеча ўтган кундагидан икки литр оширди. Қара, идиш тўлай деб қоляпти-ку, елинидан ҳамон сут қайнаб чиқяпти. Ўзиям қайнар булоқ-да, — деди Хумор соғиш аппаратларини тўғрилар экан.

Икки сут соғувчи ўзаро мусобақадош. Улар бир-бирларини ўз ютуқларидан хабардор қилиб туришади. Улбубек Лайлиева ўтган йили ўзига бириктирилган 21 бош сигирнинг ҳар биридан 3200 килограмм ўрнига 3400 килограмм, жами 70 тонна сут соғиб олди. Унинг мусобақадоши Хумор Темирқулова эса 19 сигирнинг ҳар биридан 4 минг килограммга яқин, жами 70,5 тонна сут соғиб олди. Фермада бундай сут дарёсини тошираётганлар сероб. Розия Маҳмудова ҳам ўтган йили 71,1 тонна, Раиса Долимбоева 72,5 тонна сут соғиб олди.

Колхоз сут-товар фермасининг коллективи КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг «1972—1973 йил қиш фаслида чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлашни кўпайтириш учун чорвачилик ходимларининг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини авж олдириш тўғрисида»ги қарорига амалий иш билан жавоб бермоқдалар. Бу йил фермада ҳар бир сигирдан соғиб олинадиган сутни 3400 килограммга етказиш юзасидан социалистик мажбурият қабул қилинди.

Илғор чорвадорлар ўз сўзларининг устидан чиқиш учун сигирларни қатъий рацион асосида боқишяпти. Бу ерда сигирларнинг кўпроқ очиқ ҳавода бўлишига алоҳида эътибор беріляпти. Бу сигирларнинг иштаҳасини очади, соғлом бўлишини таъминлайди.

Ферманинг иш тажрибалари ҳақида жамоат чорвасининг жонкуяри зоотехник Анатолий Пягай гапириб берди:

— Қиш охирлаб қолди. Лекин бу — молнинг оғзи кўкка тегди дегани эмас, ҳали мол кўкни мириқиб ейиши учун орада икки-икки ярим ой вақт бор. Бироқ, кўк ҳидини билган сигирлар овқатни яхши емаслиги мумкин. Шунинг учун уларни иложи борича сенаж, силос билан боқяпмиз. Айниқса махсус атала тайёрлаб беришга эътибор кучайтирилди. Атала асосан қайта ишланган сут қолдиғи, кунжара, комбикорм, микроэлемент ва балиқ мойидан тайёрланади. Бундан ташқари бу ерда сигирлар сенажли терт, силосли терт билан боқиляпти. Бу терт силос ёки сенажга бардада ивитилган кунжара қўшиш билан тайёрланади. Ана шунда ҳар бир сигир рационда белгиланган 45 килограмм силос, шуни ярмича сенаж, 10 литр барда ва уч килограмм кунжарани суйиб истеъмол қилади. Сигирнинг сути тилида деганларидек, сут кўпаяверади.

Янгийўл районидаги «Ленинизм» колхозида 829 та қорамол бор. Шундан 255 таси зотдор сигир. Сигирлардан сут соғиб олиш йилдан-йилга ортяпти. 1972 йилда ҳар бир сигирдан 3300 литрдан, жами 788 тонна сут соғиб олинганди. 1 центнер сутнинг таннархи 19 сўм 80 тийинни ташкил этди. Бу яхши натижа, албатта.

Ўтган юбилей йилида колхоз бўйича жами 3 миллион 19 минг сўм даромад қилинди. Шундан 343 минг сўми чорвадан бўлди. Чорвачиликдан келган соф фойда эса салкам 60 минг сўмни ташкил этди. Бу йил чорвадан камида 370 минг сўм даромад қилиш мўлжалланяпти. Бунинг учун ҳар бир сигирдан соғиб олинган сут 3400 килограммга, жами сут етиштириш 816 тоннага етказилади. 70 минг сўм соф фойда олинади. Беш йилликнинг охирида сут етиштириш минг тоннага етказилади. Чорвадан келадиган фойда ҳам салмоқли бўлади. Шу кунгача сигирлардан 83 тоннадан зиёд серқаймоқ сут соғиб олинди. Бу — ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 10 тонна кўпдир.

Фермадаги шижоатли меҳнат чорвадорларнинг ўз сўзлари устидан албатта чиқишини кўрсатиб турибди. Ниятингиз йўлдошингиз бўлсин, «оқ чашма» ижодкорлари.

Ю. ЗИЁДОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

Суратда: колхоз сут-товар фермасининг илғор сут соғувчилари (чапдан): Х. Темирқулова, У. Лайлиева, Ф. Шарипова, Г. Абуева ўртоқлар.

А. Тўраев фотоси.

ТАЖРИБА АЛМАШИШДИ

Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советининг Раисининг, республика меҳнаткашлар депутатлари область, шаҳар ва район Советлари ижроия комитетлари раисларининг маданият, халқ маорифи ва соғлиқни сақлаш масалалари билан шуғулланувчи ўринбосарларининг уч кунлик семинар-кенгаши бўлиб ўтди.

Семинарда бир қанча министрликлар ва давлат комитетларининг раҳбарлари доклад қилдилар. Унинг қатнашчилари ўз тажрибаларини баҳам кўрдилар, Тошкент ва Чирчиқдаги энг яхши мактаблар, ҳунар-техника билим юртлари, маданий-оқартув ва медицина муассасаларининг ишини ўргандилар. Машғулотлардан бири Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхозида ўтказилди.

Кенгашда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Р. Ҳ. Абдуллаева нутқ сўзлади. (ЎзТАГ).

СИРДАРЁ ДЕҲҚОНЛАРИНИНГ АНЖУМАНИ

ГУЛИСТОН, 24 февраль. («Совет Ўзбекистони» мухбири **С. Нуров** хабар беради). Бугун Сирдарё область қишлоқ хўжалик илғорларининг қурултойи бўлди. Қурултой қатнашчилари область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Қ. Аҳмедовнинг 1972 қишлоқ хўжалиги йили якунлари ва 1973 йилдаги вазифалари ҳақидаги докладини тингладилар ва муҳокама қилдилар. Қурултой ишида мусобақадош Тошкент область қишлоқ хўжалик ходимларининг вакиллари иштирок этишди. Сирдарё деҳқонлари Тошкент области қишлоқ хўжалик ходимларини социалистик мусобақага чақирдилар.

Бу йил Сирдарё область пахтакорлари, қишлоқ хўжалик ходимлари 520 минг тонна пахта, 500 тонна пилла, 82 минг тонна дон, 33 минг тонна сабзавот, 180 минг тонна полиз экинлари маҳсулоти, 1,5 минг тоннадан кўпроқ картошка, 14 минг тоннага яқин мева ва узум сотиш юзасидан мажбурият қабул қилдилар.

Шунингдек, 14,5 минг тоннага яқин гўшт, 27 минг тонна сут, 22 миллион дона тухум ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб беришга қарор қилишди. Қурултой қатнашчилари кўрилган масала юзасидан қарор қабул қилдилар.

СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ГАВАНАГА ЖЎНАБ КЕТДИ

Иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорлик масалалари билан шуғулланувчи Совет — Куба ҳукуматлараро комиссиясининг учинчи мажлиси ишида қатнашиш учун СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари В. Н. Новиков бошчилигидаги Совет делегацияси 24 февралда Москвадан Гаванага учиб кетди.

Шереметьево аэродромида кузатиб қолганлар орасида Куба республикасининг СССРдаги элчиси Рауль Гарсия Пелаес бор эди. (ТАСС).

СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ВЬЕТНАМГА БАҒИШЛАНГАН ХАЛҚАРО КОНФЕРЕНЦИЯГА ЖЎНАБ КЕТДИ

СССР делегацияси Вьетнамга бағишлаб ўтказиладиган халқаро конференцияда қатнашмоқ учун 24 февралда Москвадан Парижга жўнаб кетди. Делегация составида А. А. Громико (делегация бошлиғи), Н. П. Фирюбин, И. Н. Земсков, М. С. Капица, Г. М. Корниенко, С. С. Немчина бор.

СССРнинг Франциядаги элчиси П. А. Абрасимов ҳам делегация аъзоси қилиб тайинланди, у делегацияга Парижда қўшилади. (ТАСС).

НГУЕН ЗУЙ ЧИНЬ МОСКВАГА КЕЛДИ

Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Вьетнам Демократик Республикаси Бош министрининг ўринбосари, ВДР ташқи ишлар министри Нгуен Зуй Чинь 23 февралда Москвага келди. Нгуен Зуй Чинь Вьетнам масаласи юзасидан 26 февралда Парижда очиладиган халқаро конференцияда қатнашувчи ВДР делегациясига бошчилик қилади.

(ТАСС).

БЕДА ЭКИШ ҚИЗҒИН

Республика областларида ғалла ва беда экишнинг бориши тўғрисида шу йил 24 февралгача бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — ғалла экилган майдон (гектар ҳисобида), учинчи стун — планга нисбатан процент ҳисобида, тўртинчи стун — беда экилган майдон (гектар ҳисобида), бешинчи стун — планга нисбатан процент ҳисобида.

Сурхондарё	9661	70,7	2777	32,2
Қашқадарё	9235	45,9	713	5,2
Сирдарё	11361	26,1	260	1,1
Самарқанд	13277	22,0	66	0,4
Наманган	382	19,2	1018	9,8
Тошкент	645	3,4	36	0,2
Андижон	87	2,2	462	5,1
Фарғона	—	—	17	0,1
Бухоро	—	—	3	0,1
Хоразм	—	—	—	—
ҚҚ АССР	—	—	—	—
Республика бўйича:	44648	25,1	5352	3,8

Л. И. БРЕЖНЕВНИНГ ЧЕХОСЛОВАКИЯДА БЎЛИШИ

Л. И. БРЕЖНЕВ ЧКП РАҲБАРЛАРИ БИЛАН УЧРАШДИ

ПРАГА, 23 февраль. (ТАСС). Меҳнаткаш халқ Февраль ғалабасининг 25 йиллиги байрамида қатнашиш учун Чехословакияда меҳмон бўлиб турган КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев бугун Прага Градида Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети Президиумининг аъзолари ва Президиум аъзолигига кандидатлар В. Биляк, К. Гофман, Г. Гусак, А. Индра, А. Капек, И. Кемпн, И. Корчак, И. Ленарт, Л. Свобода, Л. Штроугал, П. Цолотка, М. Грушкович, В. Гула билан, ЧКП Марказий контроль-ревизия комиссиясининг раиси М. Якеш, ЧКП Марказий Комитети секретариати секретарлари ва аъзолари Я. Фойтик, Ф. Ондржих, О. Швестка, М. Моц ва ЧКП Марказий Комитети халқаро бўлимининг мудири П. Ауэрсперг билан учрашди.

Учрашувда КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССРнинг Чехословакия Социалистик Республикасидаги элчиси С. В. Червоненко, КПСС Марказий Ревизия комиссиясининг аъзоси А. М. Александров, КПСС Марказий Комитети бўлим мудирининг ўринбосари Г. Х. Шахназаров қатнашди.

Учрашув самимий ўртоқларча вазиятда ўтди ва барча масалалар юзасидан қарашларнинг тамомила бир хил эканлигини яна бир марта тасдиқлади.

ПРАГА ГРАДИДА ҚАБУЛ

ПРАГА, 23 февраль. (ТАСС). Чехословакия меҳнаткаш халқи февраль ғалабасининг 25 йиллиги ва КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг ЧССРга келганлиги муносабати билан Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети, Чехословакия Социалистик Республикасининг Президенти ва ҳукумати бугун Прага градида қабул маросими ўтказдилар.

Қабул маросимида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев, ЧКП Марказий Комитетининг Бош секретари Г. Гусак, ЧССР Президенти Л. Свобода, ЧССР ҳукуматининг Раиси Л. Штроугал, ЧКП Марказий Комитети Президиумининг аъзолари ва президиум аъзолигига кандидатлар, ЧКП Марказий Комитетининг секретарлари, партия ва ҳукуматнинг бошқа раҳбарлари ҳозир бўлдилар.

Қабул маросимида КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССРнинг Чехословакия Социалистик Республикасидаги элчиси С. В. Червоненко ва бошқа совет вакиллари ҳам бор эди.

Социалистик мамлакатларнинг дипломатлари ҳозир бўлишди.

Қабул маросими КПСС билан ЧКП ўртасидаги, совет ва чехословак халқлари ўртасидаги муносабатларга хос бўлган самимият ва қардошларча дўстлик вазиятида ўтди.

Л. И. БРЕЖНЕВ ПРАГАДАН ЖЎНАБ КЕТДИ

ПРАГА, 24 февраль. (ТАСС). Республика меҳнаткашлари февраль ғалабасининг 25 йиллиги байрамида қатнашиш учун ЧКП Марказий Комитети, ЧССР Президенти ва ҳукуматининг таклифига биноан Чехословакияга келган КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бугун Прагадан Ватанига жўнаб кетди.

ЧКП Марказий Комитетининг Бош секретари Г. Гусак, ЧССР Президенти Л. Свобода, ЧССР ҳукуматининг Раиси Л. Штроугал, ЧКП Марказий Комитети Президиумининг аъзолари ва президиум аъзолигига кандидатлар, ЧКП Марказий Комитетининг секретарлари, федерал ҳукумат министрлари, Чехословакиянинг бошқа раҳбар партия, давлат ва жамоат арбоблари Праганинг Бош вокзалида Л. И. Брежневни кузатиб қолдилар.

Кузатиб қолувчилар орасида СССРнинг ЧССРдаги элчиси С. В. Червоненко, Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Бирлашган Қуролли кучлари қўмондонлиги, совет қўшинлари марказий группаси қўмондонлиги намояндалари, ЧССРдаги совет муассасаларининг раҳбарлари ҳам бор эди.

Пойтахт корхоналарида халқ истеъмоли моллари кўплаб ишлаб чиқарилмоқда. Охунбобоев номидаги бош кийимлар фабрикаси ҳам бу ишга яхши ҳисса қўшмоқда. Суратда: фабриканинг 1-цех ишчиси Дилором Ашурова. У топшириқни 120-130 процент қилиб бажармоқда.

А. Тўраев фотоси.

ЯНГИ МАРРАЛАР

СССР ЕНГИЛ САНОАТ МИНИСТРЛИГИ КОРХОНАЛАРИ ВА ТАШКИЛОТЛАРИ КОЛЛЕКТИВЛАРИНИНГ 1973 ЙИЛГИ СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети ва РСФСР Олий Советининг СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигига бағишланган қўшма тантанали мажлисида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев қилган докладида қўйилган вазифалар енгил саноат ходимлари меҳнат активлигини янада ошириб юборди.

Барча иттифоқдош республикалар енгил саноат корхоналари ва ташкилотлари коллективлари совет халқи фаровонлигини янада ошириш юзасидан партия қўйган программаларни муваффақиятли амалга оширишда юқори сифатли газлама, пойафзал, трикотаж, кийим-кечак ва бошқа хил маҳсулотлар тайёрлашни кўпайтиришнинг жуда катта аҳамиятини англаганлари ҳолда 1973 йилнинг пландаги топшириқларини барвақт бажариш учун социалистик мусобақани авж олдириш тўғрисида Н. И. Николаева номли Орехово ип газлама комбинати коллективининг ташаббусини қўллаб-қувватлаб, зиммаларига социалистик мажбуриятлар ва оширилган планлар олдилар.

Енгил саноат ходимлари КПСС Марказий Комитети 1972 йил декабрь Пленуми қарорларига амал қилиб ҳамда КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «1973 йил халқ хўжалик планини барвақт бажариш учун саноат, қурилиш ва транспорт ходимларининг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини авж олдириш тўғрисида»ги қарорига жавобан ўз резерв ва имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, қуйидаги социалистик мажбуриятларни зиммаларига олдилар.

Ишлаб чиқариш ҳажми юзасидан йиллик план барвақт, 28 декабргача бажарилади, пландагидан ташқари 410 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинади ҳамда ишлаб чиқариш ҳажмининг 98 процент ўсиши меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига таъминланади.

Планга қўшимча равишда 18 миллион метр ҳар хил газлама, 1 миллион 830 минг жуфт чарм пойафзал, 3 миллион 500 минг дона устки ва ички трикотаж, 3 миллион 600 минг жуфт пайпоқ, 10 миллионта чинни идиш, 13 миллион сўмлик кийим-кечак, 1 миллион 630 минг сўмлик кўн-галантерея буюмлари ва 42 минг тонна пахта толаси тайёрланади.

Аҳолининг тўкис, кўркам буюмларга ўсиб бораётган эҳтиёжларини янада тўлароқ қондириш учун безаги яхшиланган шойи, қўйлакбоп, костюмбоп ва блузкабоп газламалар, гулдор трикотаж, пахмоқ сочиқ, жун одеял, юзи натурал лакли пойафзал, хотин-қизлар этиги, мўйна телпак ва бошқа маҳсулотлар тайёрлашни кўпайтириш; 10 мингдан ошиқ янги моделдаги пойафзал, кийим-кечак, трикотаж, кўн-галантерия буюмлари ва бошқа буюмларни ишлаб чиқиш ва ўзлаштириш; олий категориядаги сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришни 1972 йилга нисбатан камида икки баравар кўпайтириш мўлжалланади.

ВЛКСМ 40 йиллиги номли Тераспол тикувчилик фабрикаси, Горький шаҳридаги «Маяк» тикувчилик-ишлаб чиқариш бирлашмаси ва бошқа корхоналарнинг тажрибасига биноан сифатни бошқариш системалари кенг кўламда жорий этилиши таъминланади.

Ишлаб чиқаришни механизациялаш даражаси оширилади, 50 корхона ва 187 та цех комплекс равишда механизациялаштирилади; корхоналарда 11 мингтадан ошиқ серунум янги машина-ускуналар, шу жумладан меҳнат унумдорлигини 1,5-3 баравар кўтаришга имкон берадиган мокисиз автомат тўқув станоклари, пневматик йигирувчи ва йигирувчи-пишитувчи машиналар ўрнатилади, замонавий маҳкамлаш методлари билан пойафзал тайёрлаш учун ярим автомат линияларни ўзлаштириш тезлатилади;

Меҳнат унумдорлиги бутун ўсишининг қарийб 80 процентига янги техникани ҳамда меҳнатни илмий ташкил этишни жорий қилиш натижасида эришилади.

Технология, конструкциялаш ва моделлашни такомиллаштириш, иқтисодий тежашни кучайтириш, буюмларга кетадиган материални озайтириш ҳисобига 6 минг тонна пахта толаси, 7 миллион квадрат метр газлама, 113 миллион квадрат дециметр чарм моллар, 610 тонна калава, 218 миллион киловатт соат электр энергия тежалади ва тежалган хом ашё билан материаллар ҳисобидан бир кун ишлаб берилади;

ихтирочи ва рационализаторларнинг таклифларини амалга ошириш ҳисобига 134 миллион сўм пул тежалади;

бошқаришни ташкил этишни такомиллаштириш, ишлаб чиқаришни концентрациялаш ва ихтисослаштириш ишлари давом эттирилади, ишлаб чиқариш жами ҳажмининг камида 30 проценти ишлаб чиқариш бирлашмалари ва йириклаштирилган корхоналарда тайёрланиши таъминланади, соҳа автоматик бошқариш системаси комплекси жорий этилади.

Енгил саноат корхоналарида ишлаб чиқариш қувватларини жадал қуриб битказиш ва ишга тушириш юзасидан Москва шаҳри, Белоруссия ССР, Молдавия ССР ва Донецк области қурилиш ташкилотлари ва корхоналари коллективларининг ташаббусини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаб, 600 мингтадан ошиқ йигирув урчуғи, 9,5 мингтадан зиёд тўқув станоклари, 17 миллион дона трикотаж буюм чиқарувчи, 12,5 миллион жуфт чарм пойафзал, 86 миллионта чинни-фаянс асбоб чиқарувчи қувватлар ишга туширилади; ишлаб турган корхоналарда ишлаб чиқаришни техника жиҳатидан қайта қуроллантириш ва интенсивлаш ҳисобига ишлаб чиқариш қувватларини 12 миллион жуфтдан зиёд чарм пойафзал, 10 миллион дона устки трикотаж, 24 миллионта ички трикотаж, 19 миллионта чинни-фаянс идиш, 95 миллион квадрат дециметр юмшоқ чарм мол ошиқча ишлаб чиқарадиган даражага келтирилади, қурилаётган ва реконструкция қилинаётган корхоналар машина-ускуна, асбоб ва материаллар билан ўз вақтида комплектланиши таъминланади; ҳунар мактабларида ва мавжуд корхоналарда 40 мингта малакали ишчи тайёрланиб, ишга туширилган қувватлар қисқа муддат ичида ўзлаштирилади.

Меҳнат шароитларини янада яхшилаш, ишлаб чиқариш маданиятини ошириш ва саноат эстетикасини жорий этиш ишларини ўтказишда 60 миллион сўмдан зиёд пул ўзлаштирилади.

Жами саҳни 1,7 миллион квадрат метрга борадиган уй-жой, 6,1 минг ўринли ҳунар-техника мактаблари, 12,7 минг ўринли мактабгача болалар муассасалари фойдаланишга топширилади ҳамда ошхона ва буфетлардаги ўринлар сони 31,9 мингта кўпайтирилади.

Енгил саноат ходимлари тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи, 1973 йилги плани бажарилишини таъминлаш учун ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишнинг қўшимча резервларини излаш ишларини давом эттирадилар ва шу билан КПСС XXIV съездининг совет халқи фаровонлигини ошириш юзасидан қабул қилган тарихий қарорлари амалга оширилишига ўз ҳиссаларини қўшадилар, деб КПСС Марказий Комитети билан Совет ҳукуматини ишонтирадилар.

Социалистик мажбуриятлар енгил саноат корхоналари ва ташкилотлари коллективларида, актив йиғилишларида муҳокама этилиб, қабул қилинган.

ОҚСАЁТГАН СОҲА

Самарқанд областида дон етиштириш халқ хўжалик плани бажарилмаяпти. Ҳосилдорликни ошириш чоралари кўрилмаяпти. Экин ерлари исроф қилинмоқда. Шоликорлик эътибордан четда қоляпти. Маккажўхорининг ролига етарли баҳо берилмаяпти. Бир хил шароитда икки хил кўрсатич. Хуллас, ғаллачилик камситиляпти. Нега?..

Самарқанд областида ғаллачиликни ривожлантириш муаммолари ҳақида кўп гаплар бўлди, йиғилишлар ўтказилди, қарорлар қабул қилинди. Бу масалага етарли эътибор бермаган колхоз раислари, совхоз директорлари, қишлоқ хўжалик бошқармаларининг раҳбарлари, айрим район партия комитетларининг секретарлари, район ижроия комитетларининг раислари қаттиқ тартибга чақирилди, баъзи кишилар ишдан олинди, партиявий ва маъмурий йўл билан жазоланди. Ғаллачиликни ривожлантириш умум халқ иши деб эълон қилинди.

Шундан кейин гўё камчиликлар бир оз бартараф этилгандек, озми-кўпми бурилиш ясалгандек бўлди. Қуйи ташкилотлар юқори ташкилотларга амалга оширилган тадбирлар ҳақида ёзма ахборотлар йўллашди, телефон орқали хабар беришди. Тўққизинчи беш йилликнинг ўтган биринчи ва иккинчи йилларини ғаллачиликни тараққий эттириш, дон етиштиришни кўпайтириш, сараланган уруғлиқ фонди жамғариш, чорва молларига концентрат озуқа ажратишни мисли кўрилмаган ғалабалар билан якунлаймиз, деб қаттиқ ишонтиришди.

Лекин натижа кутилганча бўлмади. 1971-1972 йиллар якунланганда область бўйича 485 минг тонна ўрнига 292 минг тонна дон тайёрлангани ёки кўзда тутилганидан 193 минг тонна кам дон тайёрланиб, халқ хўжалик плани бажарилмагани маълум бўлди.

Давлатга дон сотиш халқ хўжалик плани ҳам тўла адо этилмади. Икки йилда кўзда тутилганидан 44,4 минг тонна кам дон, шу жумладан, 1,7 минг тонна кам маккажўхори дони тайёрланди. Хуллас, ғалвир сувдан кўтарилганда тўққизинчи беш йилликнинг икки босқичи —1971—1972 йилларни дон тайёрлашда мисли кўрилмаган ғалабалар билан якунлашга ваъда берган кишилар сўзининг устидан чиқа олмасдан ер чизиб қолишди.

Шунда ҳам дон етиштиришда жиддий камчиликларга йўл қўйилгани тан олинмади. Аксинча, нуқсонларни хаспўшлаш учун баҳоналар қидирила бошланди. Сводкада янглишилган бўлса керак деб, қайта таҳлил утказилди, мутахассислар, бухгалтерия ходимлари накладнойларни қайта кўриб чиқди. Афсуски, ойни этак билан ёпишнинг иложи бўлмади, такрор «резервлар» қидиришда янги нуқсонлар очилаверди.

Масалан, кейинги икки йилда область шоликорлари 11 минг тонна шоли тайёрлашлари керак эди. Шунга яраша техника воситалари, ўғитлар, гербицидлар олинган эди. Ҳақиқатда эса 2 минг тонна кам, яъни 9 минг тонна шоли тайёрланиб, белгиланган халқ хўжалик плани бажарилмади. Область, район партия ва совет ташкилотлари, қишлоқ хўжалик органларининг раҳбарлари билан суҳбатлашсангиз, маккажўхори дони тайёрлашда катта ғалабаларга эришилганини айтишади. Тўғри, кейинги икки йилда маккажўхори дони тайёрлашда анча бурилиш ясалди, кўпгина колхоз ва совхозлар халқ хўжалик планлари социалистик мажбуриятларини бажарди. Бироқ, шунда ҳам область давлатга халқ хўжалик планидагидан 300 тонна кам маккажўхори дони сотди.

Областда дон тайёрлаш халқ хўжалик планларининг бажарилмаслигига сабаб нима? Баъзи раҳбар ходимлар бунга об-ҳаво ноқулай келаётганини баҳона қилмоқчи бўлишади. Бу мутлақо нотўғри. Ҳамма гап шундаки, партия, совет ташкилотлари, қишлоқ хўжалик органларининг раҳбарлари ғаллачилик масалалари билан муттасил чуқур шуғулланмаяпти. Тўғри, бу масала йиғилишларда тез-тез муҳокама қилиб турилади, қарорлар қабул қилинади. Лекин унинг ижроси текшириб борилмайди. Мисол учун ҳосилдорликни ошириш масаласини олиб кўрайлик.

1971—1972 йилларда гектаридан олинадиган бошоқли экинлар ҳосилдорлиги 3 центнер, шоли ҳосилдорлиги 3,3 центнер, маккажўхори дони 2,6 центнер камайтириб юборилди. Бу ялпи тоннанинг намайиши, халқ хўжалик планларининг бажарилмаслигига сабаб бўлди. Область бўйича 1972 йилда суғориладиган кузги буғдойзорларнинг ҳар гектаридан зўрға 11,7 центнердан, баҳоргисидан эса 10,1 центнердан хирмон кўтарилди. Ёки арпадан 10,8 центнердан ҳосил олинди. Илғор хўжаликлар лалмикор ерларнинг гектаридан бундан зиёд ҳосил олаётган бир кезда, суғориладиган ерларнинг гектаридан бор-йўғи 10-12 центнер атрофида ҳосил олинишини қандай баҳолаш керак? Суғориладиган ерлар, ғаллачиликка муносабат шу бўлдими?

Ғаллаорол, Бахмал, Пастдарғом, Каттақўрғон районларининг ғаллакор хўжаликларида ғалла майдонларини кенгайтириш, ҳосилдорликни ошириш борасида етарли ташкилотчилик ишлари олиб борилмаяпти. Дон, чорва моллари учун озуқа тайёрлаш бригадалари малакали, ўқимишли, ташкилотчи кадрлар билан мустаҳкамланмаяпти, мутахассисларнинг роли кучайтирилмаяпти, иш бошига юқори ва махсус ўрта маълумотли кадрлар қўйилмаяпти. Баҳорги ғалла экиб бўлинади-ю, шу билан иш битган ҳисобланади. Ёз ойларига бориб, ўрим-йиғим бошланишидан сал олдинроқ яна шу масалага қайтилиб, шовқин-сурон кўтарилади. Афсуски, бу кезда ғишт қолипдан кўчган бўлади.

Булунғур — областнинг йирик ғаллакор районларидан бири. Салкам 20 минг гектар майдонда бошоқли экинлар, 324 гектар майдонда уруғлик ва 1297 гектар майдонда силосбоп маккажўхори ўстирилади. Баҳорги дон-дуккакли экинлар ҳам катта майдонларни ташкил этади. Кўриниб турибдики, майдон катта. Лекин ҳосилдорлик паст. Бунинг сабаблари бор. Район партия, совет ташкилотларининг раҳбарлари ғалла уруғчилигини яхшилаш, ўсимликларни агротехника қоидалари асосида парваришлаш, алмашлаб экишни жорий этиш ҳақида ўйламайдилар, фан-техника ютуқлари, илғорлар тажрибасини эътибордан четда қолдирадилар. Район партия комитети, район ижроия комитети ғаллачиликнинг халқ хўжалигидаги аҳамияти, экономикадаги ролига тегишинча баҳо бермадилар. Оқибатда ўтган икки йилда 16 минг 288 тонна ўрнига 11.393 тонна дон етиштирилиб, халқ хўжалик плани 86 процент бажарилди, холос.

Районнинг айрим хўжаликларида янада ачинарли аҳвол юз берди. Мамаражаб Солиев раислик қилаётган «Правда Востока» колхозида гектаридан атиги 4,7 центнердан ҳосил олиниб, ҳатто сарфланган уруғқа куйиб қолинди. Қўчқор Жуманиёзов директорлик қилаётган «Красногвардейск» совхозида дон етиштириш халқ хўжалик планининг 68 процент атрофида бажарилиши ҳеч кимни ташвишга солмаётир.

Шу хўжалик билан ёнма-ён жойлашган 1-«Булунғур» совхозида гектаридан 12 центнердан хирмон кўтариляпти, халқ хўжалик плани бажариляпти. Аммо совхознинг иш тажрибасини оммалаштириш, шу йўл билан ялпи юксалишга эришиш чоралари кўрилмаяпти. «Победа» колхозининг раиси А. Шерматов билан суҳбатлашдик. Бу колхоз ғаллачиликда қолоқ хўжаликлардан бирига айланиб қолди. Нега шундай бўлди?

— Район партия ва совет ташкилотлари бизга амалий ёрдам бермаяпти, — деди раис зорланиб — ғалла тайёрлаш вақтида уруғлик донни ҳам мажбуран топширтиришди. Кейин районлаштирилмаган уруғлик олишга рухсат этишди. Оқибатда кўчат бир текисда униб чиқмади, ҳосилга путур етди. Район раҳбарлари ғаллакорларнинг фикри билан ҳисоблашмайди, овозига қулоқ солмайди, устма-уст ўринсиз кўрсатмалар беришаверади. Бажармасангиз жазолаймиз деб дўқ уришади...

Бу йил район бўйича 5755 гектар ерга баҳорги дон экилиши керак. Ҳозир юқори ташкилотларга уруғликдан ёрдам бериш сўралган телеграммалар йўлланяпти, вакиллар жўнатиляпти. Сабаби, яқинда давлат омборидан берилган 450 тонна дондан ташқари яна 361 тонна уруғлик етишмайди. Фурсат эса ўтиб боряпти. Булунғур ғаллазорларида баҳор нафаси кезиб юрибди. Булунғур район партия, совет ташкилотлари, қишлоқ хўжалик органларининг раҳбарлари ғаллачиликка ишнинг кўзини билиб раҳбарлик қилмаяпти.

Ғаллаорол райони асосан ғаллачилик ва чорвачиликка ихтисослаштирилган. В. Васильков директорлик қилаётган 1-«Ғаллаорол» совхози 1972 йилда давлатга пландаги 21.200 тонна ўрнига 26 минг тонна дон етказиб берди, ўзига сараланган уруғлик ажратди, эҳтиёт фонди ташкил қилди, чорва моллари учун етарли концентрат жамғариб олди.

Айнан шундай имкониятга эга бўлган Т. Умиров директорлик қилаётган 2-«Ғаллаорол» совхозида ҳосилдорлик паст бўлиб, дон етиштириш халқ хўжалик плани 78 процентда қолди, давлатга деярли 4 ярим минг тонна арпа ва буғдой етказиб берилмади. Э. Ҳазратқулов раҳбарлик қилаётган Карл Маркс номли колхозда ҳам ғаллачилик ўзи бўларчилик билан олиб бориляпти. Хўжалик бўйича бир йилда 2688 тонна ўрнига аранг 1771 тонна дон олинишини қандай баҳолаш керак?

Хуллас, областнинг кўпчилик районлари, хўжаликларида доннинг ялпи ҳосилини кўпайтириш учун катта резервлар бўлгани ҳолда, ундан етарли фойдаланилмаяпти.

Самарқанд область партия ва совет ташкилотлари, қишлоқ хўжалик органларининг раҳбарлари бундан тегишли хулоса чиқариб олишлари керак.

М. НАЗАРОВ,
Л. ЭРГАШЕВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбирлари.

ЖАҲОН БЎЙЛАБ

ХАБАРЛАР, ЯНГИЛИКЛАР, ВОҚЕАЛАР.

Чили экономикасида мис катта ўрин тутади. У мамлакатнинг чет элга чиқарадиган экспортининг 80 процентини эгаллайди. 1971 йилнинг июль ойидан бошлаб Чили ўз барча қазилма бойликларининг ягона ва тўла ҳуқуқли эгаси бўлиб олди. Суратда: республиканинг энг йирик мис конларидан бири — Чукикамата кони акс эттирилган.

Кейстон—ТАСС фотоси.

СУРИЯ АРАБ РЕСПУБЛИКАСИ. Мамлакатнинг асосий экономикасини қишлоқ хўжалиги эгаллайди. Қишлоқ хўжалигида асосан буғдой, пахта, арпа, тамаки етиштирилади. Сурияда ер ислоҳоти амалга оширилмоқда. Суратда: мамлакатнинг шимолий қисмида яшовчи деҳқонлар.

БТА—ТАСС фотоси.

СОВЕТ — ЭРОН ШАРТНОМАСИ ИМЗОЛАНГАНЛИГИНИНГ 52 ЙИЛЛИГИГА

ҲАМКОРЛИК

1921 йилнинг 26 февралида, Владимир Ильич Лениннинг бевосита ташаббуси билан РСФСР—Эрон ўртасида тузилган шартнома асосида турли социал тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаши ва ҳамкорлик қилишининг ленинча принциплари вужудга келди. Бу шартноманинг имзоланиши Эрон учун иқтисодий ва сиёсий мустақиллигини мустаҳкамлаш йўлида реал имкониятлар туғдирди. Бу битим ёш совет республикаси учун ҳам муҳим аҳамиятга эга бўлиб, Эрон билан алоқа ўрнатиш Совет Россиясининг жаҳон миқёсида тутган ўрнини бирмунча мустаҳкамлар эди. Хуллас, бу шартнома Эрон учун биринчи тенгҳуқуқли шартнома бўлиб, унинг тарихида ва икки қўшни давлат муносабатларининг ривожланишида катта роль ўйнади.

Яхши қўшничилик алоқаларида бўлган Совет Иттифоқи билан Эрон ўртасида ушбу шартномадан ташқари яна бир неча битим имзоланган. Бу битимлар ҳам ленинча тинч-тотув яшаш принципларига асосланган бўлиб, ҳар иккала мамлакатнинг иқтисодий-сиёсий манфаатини кўзлайди. Бизнинг Эрон билан ҳамкорлигимиз йилдан-йилга ривожланиб, мустаҳкамланиб бормоқда, буни айниқса кейинги йиллар мисолида кўришимиз мумкин. Кейинги беш йил ичида иккала томоннинг кўрган тадбирлари туфайли товар айирбошлаш ҳажми 5 баравар ортди. Эрондан Совет Иттифоқига экспорт қилинаётган газнинг ҳажми эса 1971 йилнинг ўзида 62 процент кўпайди.

Ҳозирги вақтда Эронда Совет Иттифоқининг иқтисодий, техникавий ёрдами билан 60 дан зиёд саноат корхонаси ва бошқа йирик объектлар қурилмоқда. Булар Эрон экономикасининг юксалишида муҳим омил бўлиб келяпти. Эрон оғир саноатининг тўнғич корхонаси бўлмиш Исфаҳон металлургия комбинати Совет—Эрон дўстлигининг ёрқин мисоли бўла олади. Шу йилнинг бошларида Исфаҳон металлургия комбинати пўлат бера бошлади.

Совет—Эрон муносабатларининг муваффақиятли ривожланишида Эрон шаҳаншоҳи Муҳаммад Ризо Паҳлавийнинг СССРга бир неча марта қилган дўстона визити ҳам катта роль ўйнади. Ўтган йилнинг октябрида 15 йилга мўлжаллаб имзоланган иқтисодий ва техникавий ҳамкорликни ривожлантириш тўғрисидаги шартнома фикримизнинг далили бўла олади. Бу шартномада икки давлат ўртасидаги иқтисодий алоқаларни янада ривожлантириш, хусусан, Исфаҳон металлургия комбинатининг қувватини йилига 4 миллион тонна пўлат бера олиш даражасига етказиш ҳамда товар айирбошлаш ҳажмини янада ошириш истиқболлари кўзда тутилган.

Икки дўст мамлакатнинг халқаро майдондаги ҳамкорлиги, яхши қўшничилик алоқалари Яқин ва Ўрта Шарқдаги аҳволга самарали таъсир қилмоқда. Совет Иттифоқи ва Эрон ҳукуматлари Исроилнинг араб мамлакатларига қарши агрессияси натижасида вужудга келган сиёсий тангликни БМТ Хавфсизлик Кенгашининг 1967 йил 22 ноябрь резолюцияси асосида бартараф қилишни, мустамлака ва неоколониализм кўринишларини тугатишни, қуролсизланиш проблемасини тезроқ ҳал этишни талаб қилмоқдалар.

Давр Совет—Эрон шартномасининг реаллигини, ҳаётийлигини, қанчалик муҳим аҳамиятга эга эканлигини исботлади. Бундан 52 йил муқаддам, 1921 йилнинг 26 февралида имзоланган шартнома ҳар икки мамлакат ўртасидаги дўстона ва яхши қўшничилик муносабатларини бундан кейин ҳам ривожлантира беради.

Ш. АКМАЛОВ.

ҚУМОНДОНЛИК ВАКИЛИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

НЬЮ-ЙОРК, 23 февраль. (ТАСС). Тинч океан районидаги АҚШ қуролли кучлари қўмондонлигининг вакили Гонолулуда (Гавайи) гапириб, Лаосда тинчликни тиклаш тўғрисидаги битим кучга кирганлиги сабабли Америка авиацияси шу мамлакат территориясини бомбардимон қилишни тўхтатди, деди.

ПЕТЭННИНГ ТОБУТИ ТОПИЛДИ

ПАРИЖ, 22 февраль. (ТАСС). 18 февралдан 19 февралга ўтар кечаси Дьйе оролидаги Жуэнвиль қабристони даҳмасидан маршал Петэн жасади солинган тобут ўғирлаб кетилган эди. Шу тобут Париж яқинидан топилди ва бугун кўмиш учун яна оролга келтирилди.

Маълумки, иккинчи жаҳон уруши йилларида Петэн фашистлар Германияси билан актив ҳамкорлик қилган «Виши ҳукумати»га бош бўлганди. Франция озод этилгач, Франция суди Петэнни ўлим жазосига ҳукм қилганди. Кейинчалик бу жазо умрбод қамоққа алмаштирилган ва Петэн шу жазони ўлгунича Дьйе оролида ўтаган ва 1951 йилда шу жойда ўлган эди.

Ашаддий ўнг арбоблар ва собиқ коллаборационистлар маршал ҳокини биринчи жаҳон уруши йилларида ҳалок бўлган 300 минг француз солдатлари ҳоки дафн этилган Верден яқинидаги Дуомон ҳарбий қабристонига олиб ўтилиши лозим, деб неча бор гапириб келган эдилар.

Полиция тобут ўғриларидан бештасини қамоққа олди. Маълум бўлишича, Виши режимининг собиқ министри, ашаддий ўнг арбоб Тикстье—Виньянкур бошчилигидаги озодлик ва тараққиёт республика Альянси партиясининг аъзоси Юбер Массоль тобут ўғирлашни ташкил қилган.

Франция демократик ташкилотлари, собиқ фронтчилар ва қаршилик ҳаракати қатнашчиларининг федерацияси оғир синов йилларида Францияга хоинлик қилган кишиларни оқлашга уринаётган ўнг унсурларнинг мана шу иғвогарлик ҳатти-ҳаракатларидан дарғазаб бўлганликларини изҳор қилдилар.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ ВАШИНГТОН. Бу ерда визит билан келган Миср Араб Республикаси президентининг миллий хавфсизлик масалалари билан шуғулланувчи маслаҳатчиси Ҳафиз Исмоил президент Р. Никсон ва АҚШ ҳукуматининг бошқа раҳбарлари билан музокаралар олиб боради.

◆ ПХЕНЬЯН. Америка ҳарбий-ҳаво кучларининг вертолети Сеулдан 40 километр шимолроқда парчаланиб кетди. Экипаж ҳалок бўлди. Вертолёт парчаларидан кореялик иккита бола ўлди.

◆ ДЕҲЛИ. 1972 йилда Ҳиндистон 451 минг тоннадан ортиқ чой етиштириб рекорд кўрсаткичга эришди. Мамлакат чой плантациялари уюшмаси шу ҳақда хабар берди.

КИССИНЖЕРНИНГ МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

ВАШИНГТОН, 23 февраль. (ТАСС). Президентнинг миллий хавфсизлик бўйича ёрдамчиси Г. Киссинжер ВДРга, Хитой Халқ Республикасига ва Японияга қилган сафарининг натижаларига бағишлаб, бугун матбуот конференцияси ўтказди.

Ханойда олиб борилган музокараларда деди Г. Киссинжер, АҚШ билан ВДР ўртасидаги муносабатларда душманчиликдан нормал муносабатларга ўтиш мақсад қилиб қўйилган эди. Бизнинг ВДРга боришимиздан мақсад, деди у, ВДР раҳбарлари билан алоқа ўрнатишдан иборат эди. Киссинжернинг сўзига қараганда, Вьетнамда урушни тўхтатиш ва тинчликни тиклаш тўғрисидаги битимни амалда бажариш масалаларини муҳокама қилиш музокараларда муҳим ўрин тутди. Шу билан бирга Лаосда ва Камбоджадаги аҳволга катта эътибор берилди, деди у.

Г. Киссинжер Пекинда олиб борган музокараларига тўхталиб, бугун эълон қилинган Америка-Хитой ахборотининг мазмунини эслатиб ўтди.

Америка қўшинларини Тайвандан олиб кетиш тўғрисида ўзаро келишиб олиндими, деган саволга жавобан Киссинжер АҚШ билан ХХРнинг бу проблемага қарашлари бир хилда эмас, деб айтди.

«Биз, деди у, Тайван билан дипломатия муносабатларимизни албатта давом эттираверамиз. Қўшинларимизнинг сони музокаралар учун мавзу эмас. Қўшинларимизнинг сони «Никсон доктринаси»нинг умумий қоидаларига ва бу райондаги хавф-хатарнинг даражасига қараб белгиланади.

«Ҳозирги вақтда Америка қўшинларини Тайвандан олиб кетиш хусусида ҳеч қандай план йўқ»,— деди Киссинжер.

Японияга қилган визитига қисқача тўхталиб ўтиб, президент ердамчиси Осиёнинг турли районларида олиб борган музокаралари тўғрисида Япония раҳбарларига маълумот берганлигини айтди.